

העם

אחרי הבחולין

"בתולה — כתובתה מאתיים (וזה) ואל-מנה — מנה (מאה)" אמר הדין. עד כה היו הרבנים נוהגים, בהתאם לכך, לרשום בכתובת הבתולה הנישאת לגבר 50 ל"י, עם סתם מתאים לאלמנה. בעדינות רבה התעלמו הרבנים מקיומו של סוג שלישי, שאינו שייך לשני הסוגים הנ"ל.

השבוע הודיע הדור המפא"י על הכחנה להצעות את מחיר הבחולין בכתובה, בהתאם לרוח הזמן, ל-100 ל"י.

היתה זאת גולת הכותרת של מאורעות השבוע — העליה הכללית של המחירים, החל משיחת-טלפון לקביעת פגישה עם בחור רחוקה בזהירות המשפט לאישור הגירושין ממנה. עלית מחירים הרשמי של הבחולין היתה סמל מושלם לתהליך זה: לא כל כך מבחינת הבחולין כמו מבחינת המחיר.

מדיניות

נשק הוא עסק

המאבק לבש צורה משעממת ושיגרתית: חליפת איגרות, הודעה לעיתונאים, הצהרות מנוסחות בזהירות, רק מעטים מבין האזרחים עמדו על המשמעות העמוקה יותר של מאבק מיוחד במינו, אשר המציאות הישראלית לית כפתה אותו על שרונה-החוק הישראלי.

נושא המאבק היה נשק. נשק זה יכול לרשם את הבטן ולרוצץ גולגולות. אולם הוא יכול לשמש גם כבסיס לעסק פורח. זאת גילו האנגלים. לכן הקטינו את השימוש העצמי בנשק שהם מייצרים (ראה מכל העולות), החל לטו למכור לכל המוכן לשלם עבורו כסף סהור (סחור או יותר), מזומנים על השולחן.

במרחב השמי נמצאו לקוחות רבים. כמעט כל ארצות ערב היו מוכנות להשקיע כסף במטוסי-סילון מבריקים — מתוך הנחה: נכר זה כי לדיקטטור זהו השקעה כדאית יותר מאשר הקמת בתי-חולים או בתי ספר המר-עילים רק את נפש הנוער ברעיונות מסיכונים, כגון קידמה ודימוקרטיה.

החזית השנייה. המצב העמיד את מדינת ישראל במצב עדין מאד. אמנם סכנת הסיבוב השני רחוקה לא פחות מתמיד. אולם כשנזמרה לדיקטטור שיש לו נשק כדי לו-כות בגנצון קל, טבעו של דיקטטור הוא להשתמש בו.

הדרך בפני ישראל היתה פשוטה מאד: היא יכלה לקנות את מטוסי-הסילון, בדיוק כמו הערבים. האנגלים לא הסתירו כלל שלזעתם השקולה תהיה זאת דרך נבונה מאד. אולם לישראל אין כסף.

בחרה ישראל, אפוא, בדרך השניה: לה-קים ככל האפשר המולה עולמית כדי למנוע מן הבריטים מכירת נשק למי שיש לו כסף. אותה שעה נפתחה חזית שניה באמריקה, לשכנע את אייך שעליו לתת את נשק חיוני-אוי-כסף למדינה הקרובה כל כך ללבם של מליוני בוכרים אמריקאים-יהודים. השבוע לא שררה אוטומיות רבה לאורך שתי החזיתות. האנגלים לא הראו כל הת-

להבות לחרת על כספם של הערבים. האמריקאים לא הראו כל התלהבות להיפרד מכספם שלהם.

מפלגות

עוד קנה קש קטן

מאז יום היוולדה, אפשר היה להשתתף מפ"ם לגמל, בעל שתי דבשות. הפרש היה צריך להיות מוכן להיסלט לפנים ולאחור בין הקיבוץ-הארצי לבין הקיבוץ-המאוחד, בין מחנה לאומני מאד לבין מחנה שראה עצמו חלק בלתי נפרד ממחנה המהפכה הקומוניסטית. רכיבה זו לא היתה לפי עצמו של כל אחד, אך לעומת זאת יכול היה הרכיב לסמוך על כושר-ההתמודד האגדתי של החיה.

מאז יומו הראשון הועמסה מעמסה רבה על גבו של גמל זה. מאות פעמים היה נדמה כי הנה הגיע תורו של הקש האחרון המפורסם, זה העתידי לשבור את הגב. אולם הגב הוכיח עצמו מוצק ביותר: המיטען כבד והלך, ואילו הגמל הוסיף לחיות בשקט של המזון המצטבר בגופו.

סופי בהחלט? השבוע היה נדמה, למי-רות כל זה. כאילו נתגלה הקש הסופי בהחלט. הוא לבש את דמותו של חבר-המשק, אשר בני סיעת השומר-הצעיר החליטו לשגרור לכינוס הנוער הדימוקראטי (הכפוף לגוש ה"מזרחי") בפראג, בניגוד חותך להחלטת המי-עוט במפלגה.

חוסה-השדרה של הגמל החל רועד מן הגולת ועד לקצה הנוב. ליושבי הדבשות האחת נראה הדבר כי הפעם נחצה הגבול האחרון בהחלט: לא בלבד שמאיר יערי וחבריו לא סילקו את משה סנה מעמדות ההשפעה, כדרישתם, אלא אף שלחו נציג לעיר-כלא של מרדכי אורן, עיר-משפטו של רודולף סלאניסקי.

שני אנשים, בשני הקצוות, השמידו אנחה כמעט קולגית של רוחה. בצד אחד היה זה יגאל אלון, שנדמה לו כי סוף-סוף יצילה לי-שכנע את אנשי-הקיבוץ ההססניים, בני סיעת, מסוגו של אהרון ציולינג מעין-חרור, לחתור על והירותם המסורתית, לבחור בחית-רכיבה חדשה. בצד השני היה זה משה סנה, שקיוה להיפטר סוף-סוף מאנשי לאומנות-העבודה במפלגה, להישאר לבדו עם מאיר יערי וחבריו לשיחת-רעים ועריכת-חשבון.

עמדתו של סנה השתפרה במידה ניכרת. אמר מי שהיה ראש המפקדה הארצית של ההגנה על מי שהיה מפקד הפלמ"ח תחת פקודתו: "אם אני סוכן הקומוניזם, אז יגאל אלון הוא סוכן האינטיגניזם!"

לכל מפלגה הגונה - שליח

אופנת הפילוגים במפלגות השונות פגעה גם בשני הענקים הגדולים ד"ר (ומוסמך לר-בנות) יעקב גיל נשט את מפלגת הציונים

"בני הארץ רגילים יותר לגמל הערבי, בעל הדבשת האחת, הגדול בצפון אפריקה ודרום אסיה, מותאם במבנהו במיוחד לצרכי המדבר. הגמל הבאקטריאני, בעל שתי הדבשות, גדל בעיקר במרכז אסיה, מותאם יותר לנוף סלעי והררי."

הכלליים, הקים לעצמו גוף חדש בשם אחדות האומה. החל מוציא שבועון חדשות סוף השבוע בכל מוצאי-שבת, היום האחד בו אין לו כל צורך לעמוד בפני התחרות. גם במפא"י קם פורש, אף על פי שסכנתו קטנה בהרבה אפילו מסכנת יעקב גיל לציונים הכלליים. האיש: יעקב אולסקר, מיסד, מר-כו, יו"ר והחבר הרשמי האחד של התנועה הדיוקנית של פועלי ישראל.

דוגמא לחנוך מפא"י. בטרנופול, פו-לין, בה נולד אולסקר לפני 44 שנה, עשה את הכירותו הראשונה עם המושג דיקאלי.

מייסד-מפלגה דוד אולסקר ואם אפשר, גם דולארים

הוא הגיע למעמד סגן יו"ר של מפלגת הציונים הדיקאליים במקום. כתוצאה מפעילותו הפוליטית נאסר אולסקר, החליט לעלות לארץ, להצטרף לקבוצה. כאן החלה פרשה של גולגולות המוכרת לעור-לם רבים: הוא הצטרף למסורת המנדט, אחר התגייס לצי הבריטי. לפני שבע שנים החליט כי כדאי לו להיות איש מפא"י, עלה בדרגה, קבל את משרת מוכיר סניף מפא"י בצפת.

אולסקר לא היה אדם המוכן לקבור את עצמו במקום נידח כמו צפת. הוא החליט להתבלט, להקים רעש, הוציא כרוז בו דרש שניים כה מרחיקי לכת במבנה הסתדרות העובדים עד אשר, אילו היו מתקבלים, היו מכשירים אותה להצטרפות ללא תנאי למפ"לנות הציונים הכלליים.

התוצאה: מפא"י הוציאה אותו משרור-תיה, על החשמה הצביע עליו כעל דוגמא מאלפת לחינוך מפא"י, בדרך, בסאון הציונים הכלליים פרסם את הכרוז בשמחה גלויה. לפני כן הצליח אולסקר לעורר את חמת הגיונות, כאשר האשים את עובדי בעדן, שם שימש שליח, במעילות, גניבות, הרעבת עולי תימן. כן הצליח לסיים את עבודתו כפקיד בארגון הסוחרים בצורה לא פחות סוערת, עת האשים את מנהיגי הארגון בהאשמות דומות.

הקואליציה הפריעה. בכרוז הראשון שהוציאה מפלגתו החדשה קרא אולסקר לח"סולישיות והאוטונומיות, דולסקר את הח"זרת האידיאליזם, הקרבה, והחלוציות, את עידוד היוזמה הפרטית, שמירה על האיני-טרסים של צבור הפועלים, חיזוק האמונה באלהים ובעשרת הדברות, שחרור המולדת כולה.

בתשובה לכרוז שהודבק על קירות שלש הערים הראשיות בארץ קבל אולסקר מספר מכתבים, אולם לעת עתה הריהו חברה היחיד של מפלגתו, נאלץ לקיימה מתוך משכורתו כפקיד במשרד המסחר והתעשייה. גילל אולסקר את תכניתו לעתיד: "הקור-אליציה החדשה בין מפא"י והכלליים הפריעה לי במקצת, אבל חודש ואראה איך הם נוהלים מפלגתם."

אשר לעבודתה המעשית של מפלגתו בי-שעה זו, היא מתחלקת לשנים: (א) החלטה (פה אחד) על ברכה בין-חברית (אגרוף

קמוץ), (ב) נסיעת היו"ר שלה לחוף לארץ לשם איסוף חברים ודולארים. הסכיר אולסקר: "כל מפלגה הגונה חייבת לשלוח שליח לחוף לארץ."

מזונות

קוקוריקו

לפי אומדנה ממשלתית מקרקרות בישראל 2700000 תרגולות. למעשה מגיע מספר המ-קרקרות ל-3500000. מלבד קירקור עוסקות תרגולות אלה באכילה, מנהג מגונה, אך מתמיד. לשם כך יש צורך במספוא. מספוא אין.

לולנים רבים מצאו תרופה פשוטה למצב (ולתרגולות): הם קנו לחם טוב, האכילו בו את העופות.

רעפות השמידו קוקוריקו של שביעות יצון, פחות מרוצה היתה הממשלה. בצפון הארץ הטילה קיצוב בלתי-רשמי על הלחם, ריתקה כל חנווני למאפייה אחת ויחידה, אסרה עליו להגדיל את המנה הרגילה שהוא מקבל. בצורה זו ביקשה למנוע את הסתננות הלחם לפי התרגולות.

הלולנים הסיקו את המסקנות, החליטו לש-חוס חצי מיליון תרגולות. מאחר שגם בי-ישראל אין תרגולות מתה מטילה, יש לצפות לירידה ניכרת באוספת הביצים. לעומת זאת הופיעו השבוע כמויות גדולות של עופות בחנויות הארץ.

הממשלה, שהבינה כי עליה לפצות את הלולנים על ההפסדים, שחררה עופות אלה מכל פיקוח וקיצוב, הרשתה ללולנים לקבוע מחיר שנראה להם. הוא הגיע ל-4,000 ל"י.

בשבוע הראשון היו קונים לרוב (ראה רפורטגה). המחיר היה זול מן המחיר בשוק השחור עד כה (6,000 ל"י). אמנם, רבים קיוו כי המחיר ירד, בימים הקרובים, ל-2,000 ל"י. אולם היתה זאת אשליה בלבד, ואם לא יוכל כל אחד לקנות כאוות נפשו התאבה, הרי גם יו-לטובה: אם ישחטו חצי מיליון עופות, יספיק הדבר רק למנה חד-פעמית של שליש ק"ג לנפש. מיעוט הקונים יאפשה מנה גדולה יותר לאנשים שכינם אינו נופל מקיבתם.

שם משפחה

אחרי שהוגבל השימוש בלחם באזור הצ-פון (ראה לעיל) פשטה השמועה כי הממשלה תהיה קיצוב כללי של מיצרך ראשי זה. אולם גם הפקידים הגלבים ביותר לפיקוח הבינו כי אין הדבר יעיל: אי-אפשר בהחלט לממשלה נאורה להקציב פחות מחצי כיכר לחם לנפש ליום. כיום צורכים אזרחים רבים פחות מכמות זו. הקיצוב עלול להגדיל את הצריכה, לפי החוק הבדוק: כל אורח אוהב לאכול את כל אשר הוקצב לו.

אולם אין פשר הדבר כי על הממשלה לתת לאזרחיה את הלחם בחצי חינם. אין זה נעים, לא נכון, להגדיל את מחיר הלחם. אולם האוצר רצה בכך מזמן, והפעם הוא קרוב לביצוע: מחיר הלחם עתיד לעלות.

יהיה זה רק אחד המיצרכים שיפלו קרבן למעשה כלכלי בעל שם משעמם מאד: "הת-אמת שער החליפין". פרוש הדבר: הממשלה מקבלת את הדולארים מן הסוכנות היהודיות (הקרנות, המגביות ושאר צורות השנור), מש-למת עבורם 700 פרוטה לדולאר (שהן רבע מן הערך האמיתי). היא השתמשה בדולארים אלה כדי לקנות מזון לאזרחיה, חישובה את הדולארים לפי שער של 357 פרוטה לדולאר (שהן שמינית מן הערך האמיתי). בלמים אחרות, הממשלה נתנה לאזרחיה מתנה של 343 פרוטה על כל דולאר.

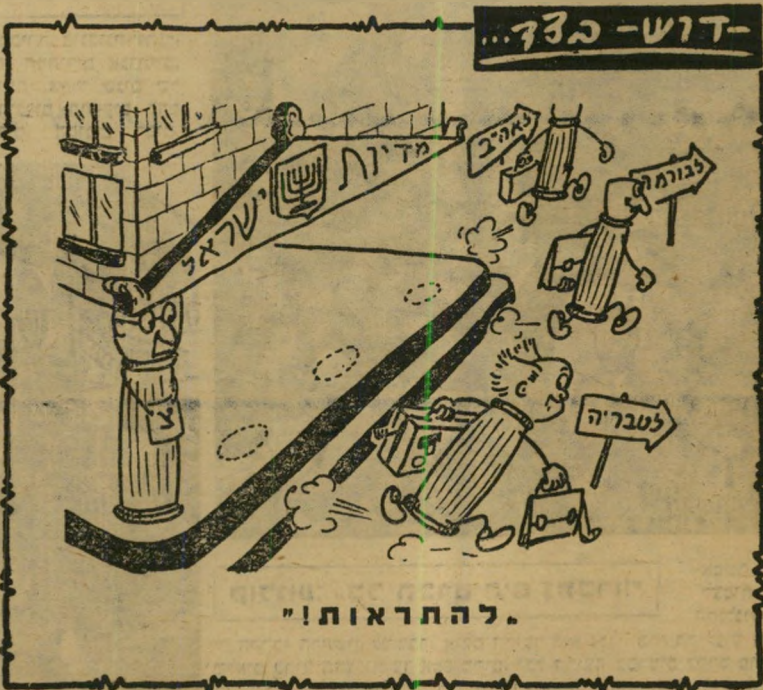
עתה החליטה הממשלה שיש גבול לטוב-לב זה, אפילו כשהוא קשור בקולות בימי בחי-רות. היא כבר קבעה כי הדולארים המוצאים לתה, קפה, סבון ושמנים, יחושבו עתה לפי מחיר של 700 פרוטה לדולאר.

רדיו

שיטור השדר

בינואר שנה שעברה כונסו עובדי מוז-ישראל על ידי אהוד אבריל, שהיה אז מנהלו הכללי של משרד ראש הממשלה אלו שייך שרות השידור. התבשרו העובדים כי מלחמ-תם לסילוקו של ד"ר מנחם סוליאלי הוכתרה בהצלחה. הוא נתמנה מעין נשיא כבוד של שרות השידור. החווא: יושב ראש המועצה הצבורית, במקומו מונה לתפקיד זה משה (מויש) פרלמן מנהל המסופם של לשכת

* הם לא היו יחידים במערכה. מגדלי החזיר נהגו באותה שיטה, הוסיפו את ההוצאות למחיר הבשר.

להתראות!